

het Volksbelang

Liberaal Vlaams Tijdschrift
www.hetvolksbelang.be

nr 4 - April 2016
Jaargang 137
maandblad

NICOLAS BOUTECA VOORSPELT OPNIEUW EEN “SOCIAALECONOMISCHE REGERING”

“Geen staatshervorming in 2019”

N-VA zal bij de verkiezingen van 2019 opnieuw voor een sociaaleconomische regering gaan. Er zal geen grote staatshervorming komen. Hoogstens een kleine, met bijvoorbeeld de afschaffing van de Senaat. Dat is de stelling die

politicooloog aan de UGent, en de rechterhand van Carl Devos, Nicolas Bouteca ontwikkelde tijdens zijn uiteenzetting voor het Liberaal Vlaams Verbond. Bouteca maakte, twee jaar na de moeder aller verkiezingen, op zondag 25

mei 2014, een tussenstand op van de politieke partijen. We haalden vooral zijn analyse van N-VA, CD&V, Open Vld en sp.a uit zijn betoog. – B.C.

Lees meer blz. 3.

Inhoud VAN DE REDACTIE *De Reyndersdoctrine indachtig* / 2 | VS-VERKIEZINGEN *Op naar de nominatie!* / 6 | GEZONDHEIDSZORG *Het systeem kraakt, aldus Geert Messiaen* / 8 | ECONOMIE *Waar is dat geld naar toe?* / 10 | BOEKEN *Lucienne Stassaert tachtig* / 11 | DE HELFT VAN DE WERELD *Miss Waterpolo* / 12 |

Van de redactie
door **Bert Cornelis**

De Reyndersdoctrine indachtig

Nicolas Bouteca, de poulain van de goeroe der politicologen, Carl Devos, heeft tijdens zijn gesmaakt gastoptreden voor het Liberaal Vlaams Verbond in Brussel een merkwaardige uitspraak gedaan. “N-VA zal bij de verkiezingen van 2019 opnieuw voor een sociaaleconomische regering gaan. Er zal geen grote staatshervorming komen. Hoogstens een kleine, met bijvoorbeeld de afschaffing van de Senaat.” Een nog merkwaardigere uitspraak vonden wij deze: “Open Vld is er goed in geslaagd zich te profileren als een partij die een uniek communautair programma heeft. Ze houdt een pleidooi voor federalisme. Ideeën zijn veel belangrijker dan taalgemeenschappen.”

De eerste uitspraak vat de Gentse wetenschapper zo samen: N-VA zal haar vijfjarige sociaaleconomische verworvenheden zomaar niet te grabbel gooien en dus niet in een coalitie stappen met de PS om koste wat het kost een staatshervorming door te drukken. Zij zal eerder kiezen voor een heruitgave van het kabinet-Michel, dan voor een bord linzensoep het opgebouwde vertrouwen en de macht te verkwanselen aan de vijanden van het zuiden: de Parti Socialiste. Daarmee wordt de Reyndersdoctrine bevestigd: een regering zonder de PS is al een staatshervorming op zich. De N-VA kan daar zelfs voor de Vlaamse Bewegingsachterban mee wegkomen.

Meteen is dit ook een garantie voor Open Vld om na 2019 opnieuw in de cockpit te zitten: want de MR gaat het Vlaamse zusje Open Vld niet laten vallen. De as Reynders/Michel-De Wever is beslist hét toegangsticket voor de Vlaamse liberalen om ook na 2019 in de regering te blijven. De tweede uitspraak van Bouteca biedt stof tot nadenken in de Melsensstraat. Misschien is dat wel het ultieme en succesvolle onderscheid dat Open Vld met N-VA zou kunnen maken: het behoud van de Belgische federale staat. Want hoe goed N-VA haar best ook doet om haar confederale model te verzoenen met de plicht de Belgische staat te dienen, op dat vlak zal men toch liever voor het

authentieke federalisme van Gwendolyn Rutten kiezen. N-VA voelt goed aan dat, zeker in deze onzekere en bange tijden, communautair gehakketak niet op zijn plaats is. N-VA doet aan window-dressing: Hendrik Vuye mag wat communautair neuzelen en de monarchie aanvallen, de hardliner Peter De Roover wordt fractieleider in de Kamer, maar verdedigt de federale regering veel beter dan geen ander. Siegfried Bracke zingt de lof van de monarchie.

Bart Maddens maakte zelfs deze rekensom: “Tijdens de voorbije honderd dagen stelden de N-VA-Kamerleden in totaal 207 mondelinge vragen, waarvan slechts 17 (8,2%) communautair getint waren. Dat is slechts marginaal

---

“De as Reynders/Michel-De Wever is beslist hét toegangsticket voor de Vlaamse liberalen om ook na 2019 in de regering te blijven.”

---

beter dan tijdens de eerste maanden van Michel I, toen amper 3,7% van de vragen iets met het communautaire dossier te maken had.” “Al bij al blijft de N-VA in het parlement met de handrem op rijden. Kennelijk is er bij de regeringsvorming een spijkerharde afspraak gemaakt dat de partij zich niet enkel in de regering, maar ook in het parlement moet onthouden van communautair gestook. En daar blijft de partij zich grotendeels aan houden, bocht van Vuye of niet”, zo weet Maddens nog.

De komende maanden zullen gedomineerd worden door de werkzaamheden van de parlementaire onderzoekscommissie naar de terreuraanslagen van 22 maart. Het zou bijzonder ongepast zijn om in de huidige sfeer communautaire duivels te ontbinden. Zelfs al zou je geloven dat veel te maken heeft met het falen van het federale niveau. Is niet eerder de vraag “hoe kunnen we onze federale structuren versterken om erger te voorkomen?” dan opnieuw een rondje “Belgium Bashing” te organiseren, of ons land nog meer te versnipperen? Daar zal niemand goed uitkomen, ook de N-VA niet.

In deze moeilijke tijden is het bovendien zaak om de handen in elkaar te slaan. Wie de fundamenten van het land onderuit wil halen, is op het verkeerde moment aanbeland. •

VOLGENS POLITICOLOOG NICOLAS BOUTECA KOMT ER IN 2019 GEEN GROTE STAATSHERVORMING

“N-VA zal haar hervormingen niet op het spel zetten”

N-VA zal bij de verkiezingen van 2019 opnieuw voor een sociaal-economische regering gaan. Er zal geen grote staatshervorming komen. Hoogstens een kleine, met bijvoorbeeld de afschaffing van de Senaat. Dat is de stelling die politicoloog aan de UGent, en de rechterhand van Carl Devos, Nicolas Bouteca ontwikkelde tijdens zijn uiteenzetting voor het Liberaal Vlaams Verbond. Bouteca maakte, twee jaar na de moeder aller verkiezingen, op zondag 25 mei 2014, een tussenstand op van de politieke partijen. We haalden vooral zijn analyse van N-VA, CD&V, Open Vld en sp.a uit zijn betoog.

Politicoloog Nicolas Bouteca.

Bert Cornelis
Hoofdredacteur Volksbelang

De uit Kortrijk afkomstige gastspreker deed als politicoloog aan de UGent ruim onderzoek naar partij-ideologie, electorale competitie en het Belgisch federalisme. Hij is auteur van talrijke opiniestukken in de Vlaamse kranten, en levert geregeld commentaar op radio en tv. Voor het LVV leverde hij een indringende analyse af over de staat van de politieke partijen in Vlaanderen. Zij opereren in een almaar moeilijker omgeving.

Nicolas Bouteca: “Het is moeilijk om vandaag in België aan politiek te doen. Vooreerst heb ik het dan over de teloorgang van de ‘trado’s’, de traditionele politieke partijen. Politiek is tevens moeilijker geworden door de volatiliteit van de kiezer. Er is ten slotte een grotere polarisatie tussen politieke partijen. Partijen proberen de verschillen tussen hen en

de anderen aan te tonen. Bekijk je het aantal zetels dat de traditionele partijen in de Kamer bezetten tussen 1981 en 2014, dan zie je hun dalend aantal zetels. De pacificatiepolitiek is dus aan een neergang toe. Compromissen maken, een volgzaam achterban, zijn uit de tijd.”

En dat is volgens Bouteca vandaag veranderd. “Kiezers wisselen heel sterk tussen partijen. Dat is een tweede gegeven. Die volatiliteit neemt enorm toe. Bij de jongste verkiezingen tussen 2010 en 2014 veranderden 41% van de kiezers van partij. In de jaren tachtig schommelde dat rond de 15%. De volgzaam achterban is verdwenen. En dat is dus een belangrijk probleem voor de hedendaagse politicus. Compromissen maken is daarmee ook een stuk gevaarlijker geworden, want de kiezer verandert sneller van partij.”

Ten derde had Bouteca het over polarisering. “Wel, de inhoudelijke polarisering neemt toe. Tussen 1995 en 2010 kan je op basis van het bekijken van de partijprogramma’s

in Vlaanderen zien dat de polarisering is gestegen. En dit tegen een realiteit waarbij de politiek steeds moet compromissen maken. Maar sterke polarisering kan je geloofwaardigheid ondergraven. Want als je later compromissen moet sluiten, moet je op je beloftes terugkomen. Er zal daar weinig aan veranderen zolang we niet naar een meerderheidssysteem bij verkiezingen kunnen gaan.”

Gevolg daarvan is dat partijen bijna constant in ‘campagnemodus’ zitten. “En dan krijg je natuurlijk kibbelkabinetten. Partijen proberen zich constant te profileren tegenover hun tegenstanders, ook binnen een coalitie. Omdat het belangrijk is om die vlottende kiezer te bekoren.”

En hoe zit dat voor de partijen in Vlaanderen?

“We zitten met ongeveer 25% kiezers ter linker zijde van het speelveld.

Lees verder op pagina 4.

Vervolg van pagina 3.

Uit onderzoek blijkt dat kiezers niet echt wisselen tussen links en rechts. Beginnen we met N-VA, de grootste in Vlaanderen. Een partij die het goed deed op 25 mei 2014, met 33 zetels in de Kamer, zowat een score te vergelijken met die van de vroegere CVP. Van waar komen die kiezers: vooral van Vlaams Belang, Open Vld en de CD&V. N-VA verloor wat kiezers aan de CD&V. Open Vld verloor ruim 29% kiezers aan de N-VA. De reden? Omwille van de geloofwaardigheid op sociaaleconomisch vlak. Het belastingthema heeft N-VA echt gestolen van de Open Vld. Voor ondernemers is N-VA geloofwaardiger geworden dan Open Vld. Ruim 44% komt van Vlaams Belang. Er werden daar vragen over gesteld, maar ik vraag me af of dit zo jammer was. Kiezers die vroeger voor Vlaams Belang kozen maakten nu opnieuw deel uit van het democratische spel. Je ziet dit fenomeen ook bij Open Vld, waar Vlaams Belangkiezers voor Maggie De Block stemden wegens haar migratiebeleid. Het is alleszins duidelijk dat N-VA en Vlaams Belang communicerende vaten zijn. Kijk naar de recente peilingen waar Vlaams Belang profiteert van het actuele veiligheidsthema.”

“N-VA is ook gedoemd om compromissen te sluiten, met slechts kleine stapsgewijze hervormingen.”

Maar gaat het succes voor N-VA blijven duren?

“N-VA-kiezers hebben voor de radicale verandering gekozen. Maar als je ziet wat de regeringen met N-VA doen, dan kan je dit moeilijk een radicale hervorming noemen. Ik geef het voorbeeld van de afschaffing van de automatische loonindexering. Die is er niet gekomen. N-VA is ook gedoemd om compromissen te sluiten met slechts kleine stapsgewijze hervormingen. Muizenstapjes.”

N-VA wordt ook met de zogenaamde ‘Belgicisering’ geconfronteerd: Jan Jambon naast een Belgische vlag, en naast de Koning?

“Dit leek voor 2014 ondenkbaar. Maar wat blijkt. De N-VA-ministers hebben daar totaal geen probleem mee. En het wordt hen zelfs niet aangerekend door hun achterban. N-VA vermijdt overigens elke communautarisering

Nicolas Bouteca over Open Vld: “De liberale partij deed het vrij goed in 2014. Het ‘Maggie’-effect heeft massaal gespeeld.”

van dossiers. Dat spraken ze af met de MR. En de vraag is natuurlijk of dit N-VA in 2019 zal aangerekend worden. Ik vermoed dat ze in hun campagne de vijf voorbije jaren van hervormingen met de N-VA niet op het spel gaan zetten en geen staatsvorming zullen eisen. Een staatsvorming is overigens alleen mogelijk met de PS, en die zal dan zeker de N-VA-hervormingen terugschroeven. N-VA zal opnieuw voor een sociaaleconomische regering kiezen. Misschien komt er wel een kleine staatsvorming, bijvoorbeeld, de afschaffing van de Senaat.”

Is N-VA een nieuwe volkspartij?

“Je ziet dat ze sociaaleconomisch niet echt radicaal doorduwt. N-VA hecht veel belang aan de sociale zekerheid. Toen Jan Jambon in de campagne van 2014 het had over de koppeling van het leefloon aan de verkoop van je huis, werd hij snel door de eigen partij teruggelaten. N-VA is volgens mij geen neoliberale partij. Ze hebben het niet over de privatisering van de gezondheidszorg en de pensioenen.”

Wat zijn de zwaktes van N-VA?

“Duidelijk is dat ze de Vlaams-nationale kiezer aan boord moet houden. Dat lukt nu behoorlijk want ik hoor de Vlaamse Beweging haast niet. Vraag is verder of ze pluimen zal laten wegens haar ‘establishment-karakter’. Er is de spreidstand: aan de ene kant loyaal

het regeerakkoord uitvoeren; Bart De Wever die anderzijds bepaalde zaken in vraag stelt, zoals de Conventie van Genève. Wat zal de kiezer daarvan vinden?”

“Wouter Beke (CD&V) is goed bezig, maar ik betwijfel of hij zijn partij boven haar gewicht kan laten uitgroeien, zoals een Verhofstadt, of een Stevaert.”

En nu de CD&V!

“Ze zit historisch laag. Hoewel met Wouter Beke ze toch op zoek is naar een nieuw elan. Hij vond het ‘offensieve midden’ uit. Economische groei en sociale vooruitgang zijn de speerpunten van de CD&V-ideologie. Oerklassiek, christendemocratisch. Niets nieuws. Strategisch gezien echter wel. In het verleden was CD&V de controlerende middenvelder. Een grijze muis die er voor zorgde dat de regeringen goed draaiden. Nu zijn ze een spits geworden. Ze hebben duidelijke standpunten en zeggen dat ook. Dat is natuurlijk gebeurd vanaf het moment ze geen eerste minister meer leverde. CD&V dwingt overigens N-VA in de vroegere CVP-rol, van de consensuszoeker. N-VA is bijzonder ongerust over die ‘zelfbewuste’ CD&V, waarvan ze het verwijt krijgt niet te zijn opgewassen tegen de taak van verbindende kracht in de regering. Beke is

goed bezig, maar ik betwijfel of hij zijn partij boven haar gewicht kan laten uitgroeien, zoals een Verhofstadt, of een Stevaert, dit konden. Beke mist die ambitie en is tevreden met 20%. Hij is ook tevreden met het behoud van het marktleiderschap op lokaal vlak. Als hij dus in 2018 35 burgemeesters aan de N-VA verliest, is hij nog altijd die marktleider. Maar dit zou ik met alle respect voor Beke, toch een blamage vinden. Hij zou dan tijdens zijn termijn 65 burgemeesters hebben verloren.”

“Open Vld deed het vrij goed in 2014. Het ‘Maggie’-effect heeft massaal gespeeld. Ze heeft letterlijk haar partij gered.”

Waar staat ten slotte Open Vld?

“De liberale partij deed het vrij goed in 2014. Het ‘Maggie’-effect heeft massaal gespeeld. Ze heeft letterlijk Open Vld gered. Van waar komen die kiezers? Vooral van CD&V, en voor een groot stuk van Vlaams Belang. Waar verloren de liberalen kiezers? Aan N-VA. Vooral jongere mensen denken spontaan aan N-VA als het over ‘minder belastingen’ gaat, terwijl bij een meer traditioneler publiek er direct aan Open Vld wordt gedacht. De partij is het eigenaarschap van het belastingthema verloren onder de regering Di Rupo. Ik vrees dat ze dat nog altijd niet heeft heroverd. De Turteltaks is een verschrikking voor Open Vld. Terwijl het toch een maatregel is van de ganse Vlaamse regering?”

Nicolas Bouteca over N-VA: “Ik vermoed dat ze in 2019 hun hervormingen uit de voorbije vijf jaren niet op het spel gaan zetten en dus geen staatshervorming zullen eisen.”

Hoe moet Open Vld het verschil dan maken met N-VA?

“Dat is een probleem. Open Vld is wel goed bezig op het communautaire vlak. Ja, je kijkt verbaasd. Daar wordt duidelijk het verschil met de N-VA wel gemaakt.”

“Open Vld is er goed in geslaagd om zich te profileren als een partij die een uniek communautair programma heeft. Ze houdt een pleidooi voor federalisme. Ideeën zijn veel belangrijker dan taalgemeenschappen. Ze is voor de afschaffing van de alarmbelprocedure in het parlement, van de pariteit in de federale regering omdat dit de ideeën tegenwerkt. Of het in de praktijk mogelijk is, is een andere kwestie. De Franstaligen zullen meteen de afschaffing van de beschermingsmechanismen voor de Vlamingen in Brussel op tafel leggen.”

Zit Open Vld comfortabeler in de regering Michel dan in de regering Di Rupo? “Natuurlijk. De regering Michel is een rechtse regering en Open Vld moet dus geen compromissen op links maken, zoals in de regering Di Rupo. En er is een groot potentieel aan rechtse kiezers.”

Wat zijn de bedreigingen voor Open Vld?

“De N-VA. Open Vld kan op dit moment moeilijk het onderscheid met N-VA maken. Ik vind verder dat de kopstukken bij Open Vld zijn verdwenen. Er is Maggie De Block, maar gaat dit blijven duren? Ideologisch is Open Vld niet altijd zuiver. Ik geef de standpunten over migratie als voorbeeld. Is dat links, of rechts? Open Vld wil nog altijd de bruggenbouwer spelen tussen de ruziemakers CD&V en N-VA. Maar anderzijds krijg je Gwendolyn Rutten die in het Vlaams Parlement scherp tekeer gaat tegen de onderwijshervormingen, tegen haar coalitiepartners in. Daar moet Open Vld een keuze maken. Als je bruggenbouwer wil zijn, moet je dat ook altijd zijn. Tussen vel en vlees, zoals ze in West-Vlaanderen zeggen, is geen goede positie.”

“Het argument ‘het is de schuld van de sossen’ is wel grijsgedraaid, maar het doet het nog altijd goed.”

Hoe ziet u de toekomst van de sp.a?

“Ze houden relatief goed stand. Maar de socialisten staan ook op een historisch laag niveau. Ze verloren in 2014 vooral kiezers aan Groen. Sp.a zit echter met een groot probleem van leiderschap. En dat is zo voor de hele linkerzijde. Hun populairste politicus is nog altijd Johan Vande Lanotte? Hij is een fantastisch politicus, maar behoort tot het verleden. Het kopstukkenvraagstuk is met de nieuwe voorzitter John Crombez lang niet opgelost. Groen is een belangrijke bedreiging voor sp.a in de centrumsteden. Bij de laatste verkiezingen werd Groen bijvoorbeeld in Leuven groter dan sp.a. En er is het ideologisch gezwalp. Neem het vreemdelingenthema: John Crombez zet zich achter het plan van de PVDA in Nederland, maar wordt dan teruggefloten. Actuele thema’s als veiligheid ligt de sp.a minder. En men ondergaat “25 jaar aan de macht”: het argument “het is de schuld van de sossen” is wel grijsgedraaid, maar het doet het nog altijd goed. Crombez bouwt de partij nu organisatorisch opnieuw op, met nieuwe mensen. Ze moeten alleen nog wat beter in beeld komen.”

DE TUSSENSTAND

Zijn de regeringen nu goed bezig?

Bouteca ziet op federaal vlak wel een aantal duidelijke hervormingen. “Je kan niet zeggen dat de federale regering niets doet. Ze zet stapjes naar rechts. Zoals ze ook heeft beloofd. De taxshift is een sterk gegeven omdat hij jarenlang in de schuif lag, en nu doorgevoerd wordt. Daar kan nog wel wat meer inzitten, zoals het belasten van vermogens, of de bedrijfswagens. Er is het streven naar een structureel evenwicht op de begroting. Er zijn de hervormingen in de pensioenen, maar daar blijft het grote debat wel uit. Vlaanderen zit wat in een grijze zone. Je hoort er minder over. Ook daar zijn er dossiers waarbij ik op mijn honger blijf. De onderwijshervorming, het kindergeld, Oosterweel... Belangrijk ten slotte is dat de oppositie niet zo fantastisch is. Ze is onzichtbaar. Hoewel er stof genoeg is met het gekibbel in de regeringen. Ook buiten het parlement is het verzet tegen de regeringen sterk verminderd. In het begin waren er de grote betogingen. Het vakbondsprotest is volledig weg. De federale regering wordt op dit moment sterk aanvaard door de meeste Vlamingen.” •

DE SYMBOLISCHE MENS

In alle tijden en in alle culturen worden mensen ingewijd in een nieuwe levensfase of in een nieuwe sociale omgeving. Deze verandering in sociale status of opname in de groep gaat gepaard met een scala van rituelen. Telkens wordt er afscheid genomen van de bestaande toestand om via een overgangsritueel te worden "ingewijd" in de nieuwe situatie. Symbolen, spreuken, gezangen, voorwerpen en ceremoniën spelen daarbij een belangrijke rol.

Het Liberaal Archief brengt in een rijk geschakeerde expositie voorbeelden van al deze elementen rond inwijdingen, initiaties en overgangen uit diverse culturen. De opname van een boeddhistische novice in Azië, het huwelijk binnen een Afrikaanse Zulustam of een studentendoop in een Vlaamse studentenstad: het zijn rituelen, telkens anders, maar met toch heel wat overeenkomsten.

CONFRONTATIE

De combinatie van mondiale objecten met stukken uit de eigen collectie van het Liberaal Archief creëert een moment van confrontatie, en tegelijk een blik van herkenning en ontmoeting. Dit resulteert in verdraagzaamheid, begrip en respect voor de andere of het onbekende.

De tentoonstelling is verankerd aan de levensfasen van de mens: geboorte, volwassen leven, huwelijk en dood. Deze tentoonstelling is een samenwerking van het Liberaal Archief - Centrum voor de Geschiedenis van het Vrije Denken en Handelen en het departement Sociaal-Agogisch Werk (Faculteit Mens en Welzijn) van de Hogeschool Gent.

BEZOEK

De tentoonstelling loopt vanaf 26 mei tot en met 15 juli 2016 in de Blauwe Zaal van het Liberaal Archief, Kramersplein 23 te 9000 Gent (open tussen 9u en 17u, enkel op weekdays).
Gratis toegang. ●

VS-PRESIDENTSVERKIEZINGEN: EEN STAND VAN ZAKEN

De Amerikaanse voorverkiezingen zijn al bezig sinds januari en ook New York (19 april) en de clash rond 'New England' op 26 april wezen alleen maar op de verdeeldheid in beide partijen. Maar de kansen liggen anders in beide partijen. Het volgende overzicht gaat nader in op de vraag wie er nu het beste voor staat in de race naar de nominatie.

Op naar de nominatie!

Prof. Herman Matthijs doceert o.a. de cursus over de VS aan de UGent en de VUB.

De democratische nominatie vereist 2.383 afgevaardigden op de conventie en bij de Republikeinen zijn er 1.237 nodig om de meerderheid te behalen eind juli. Die vinden plaats te Cleveland voor de GOP (Grand Old Party) en te Philadelphia voor de Democraten.

Maar de overwinnaars van deze lange reeks "Primaries" zijn zeker de media. Alleen al het feit dat de kandidaten van de partij het moeilijker hebben dan verwacht (Clinton) of reeds naar huis zijn gestuurd door de kiezers (Bush) zorgt voor de nodige animo.

Democraten

Clinton heeft enkel senator Sanders als tegenkandidaat. Het is duidelijk dat de partijleiding alles op alles zet om de gewezen 'first lady' Hillary Rodham-Clinton aan de nominatie te helpen. Ook zijn de bijna 800 zogenaamde 'super delegates' een doorgestoken middel om de favoriete van de partij aan de nominatie te helpen. Maar de meer dan goede score van Sanders vormt een probleem voor de gewezen first lady. Hij voert, naar Amerikaanse normen, een erg linkse koers en het feit dat de man vlot over de psychologische grens van 1.000

delegates is gegaan en ook meer dan 15 voorverkiezingen heeft gewonnen, maakt van hem een politiek probleem voor Hillary! Ongetwijfeld is deze laatste een bekwame politica, maar zij is het uitgangsbord van de partijmacht. Inderdaad aan haar is niets nieuws en de familie Clinton sleept vele schandalen mee. Deze laatste gaan zeker terugkomen tijdens de eigenlijke campagne, en dit na de zomer. Senator Sanders vertraagt zeker de nominatie voor Clinton. Men merkt het ook dat ze zenuwachtig wordt van de successen van Sanders en begint er ook rekening mee te houden. Bijvoorbeeld, het idee van Sanders om een nationaal federaal minimumloon van 15 US dollar per uur in te voeren, steunt zij nu ook. Maar zelfs na de nominatie is er een probleem met de kiezers van Sanders. Want als Clinton deze groep niet kan overtuigen, dan bestaat er een risico dat deze kiezers op 8 november niet komen opdagen of gaan stemmen voor kleinere partijen (bijv. de Groenen). Met andere woorden: Clinton heeft die stemmen van Sanders nodig om presidente te kunnen worden. Maar daarvoor dient ze naar links op te schuiven en dan bestaat er weeral het risico dat ze centrumkiezers verliest. Ook voor haar wordt het nog een hele oefening om een ideale politieke marketingstrategie te vinden.

PRESIDENTIAL ELECTION 2016

Koele relatie

Een ander probleem is de koele relatie met de tegenstander uit 2008, namelijk de 44ste President Barack Obama. Deze laatste heeft nog niet veel gedaan voor haar. Het begint ook meer en meer in de media te komen dat de persoonlijke relatie tussen de huidige en de gewezen first lady zowaar onbestaande is en dan zijn we nog erg beleefd! Clinton valt ook nogal terug op de entourage van de tijd toen zij het Witte Huis bemanden. Daarnaast zijn er de vele federale parlementsleden en gouverneurs (superdelegates) die haar steunen. Op het hoogste niveau valt vooral de steun op van Secretary John Kerry (1943 en katholiek) en DNC-voorzitster Debbie Wasserman. Ook Hollywood (bijv. George

Hillary Clinton won vier van de vijf staten (Rhode Island ging naar Sanders) en staat op 2.168 delegates en zij heeft er 2.383 nodig. Met andere woorden, de beide frontrunners zijn nog moeilijk te stoppen in de race naar de nominatie.

De clash rond de vijf staten in 'New England' (Pennsylvania, Rhode Island, Delaware, Connecticut en Maryland), zijn een groot succes geworden voor Donald Trump.

Clooney) en de Amerikaanse muzikale wereld (Paty Kerrey) steunen nu massaal Hillary Clinton. De grootschalige fundraising met dure etentjes en optredens zijn niet meer te tellen ten gunste van Hillary Rodham. Pittig detail is wel dat filmidool Clooney in 2008 campagne voerde voor Obama.

Republikeinen

De Texaanse conservatieve senator en tea party lid Ted Cruz geraakt er niet meer en dat geldt zeker voor de gematigde Gouverneur Kasich uit Ohio. Beiden hebben nu afgesproken dat ze samen gaan campagne voeren tegen Trump. Het komt erop neer dat ze hun kiezers oproepen om voor één van beiden te stemmen en dat in de hoop de miljardair uit NYC tegen te houden voor de Republikeinse nominatie.

Maar Trump heeft reeds de steun van

Gouverneur Chris Christie uit New Jersey en dr. Ben Carson. En "den Donald" ligt duidelijk op kop in de race naar de nominatie. Op zijn minst dient men te stellen dat de partijleiding zijn populariteit volledig verkeerd heeft ingeschat. Maar iedereen is één gewezen kandidaat vergaten, namelijk: senator Marco Rubio uit Miami. Hij heeft nog 173 delegates en als die voor Trump stemmen op de conventie, dan is de nominatie zeker binnen. Een dergelijk scenario is niet ondenkbeeldig. Inderdaad zo kan Rubio zijn politieke loopbaan herlanceren en hij kan iets belangrijks in ruil vragen aan Trump. Bijvoorbeeld het vicepresidentschap en zodoende running mate worden van Trump. Rubio heeft een aantal voordelen, zoals het feit dat hij latino is, katholiek, jonger (45 jaar) en uit de te winnen staat komt: Florida. Want de 45ste President van de Verenigde Staten moet de belangrijkste swing state binnenhalen.

Conclusie

Eind april is de situatie als volgt bij de beide partijen. De clash rond de vijf staten in 'New England' (Pennsylvania, Rhode Island, Delaware, Connecticut en Maryland), zijn een groot succes geworden voor Trump. Hij won alles overdonderend en staat op bijna 1.000 delegates. Bij de GOP dient men er 1.237 te halen om zeker te zijn van de nominatie. Clinton won vier van de vijf staten (Rhode Island ging naar Sanders) en staat op 2.168 delegates en zij heeft er 2.383 nodig. Met andere woorden, de beide frontrunners zijn nog moeilijk te stoppen in de race naar de nominatie. Maar de interne ruzies in beide partijen dienen wel aangepakt te worden. RNC-voorzitter Reince Priebus en zijn DNC-collega Debbie Wasserman weten wat te doen om het ultieme doel te bereiken: The White House! •

(Deze tekst werd opgemaakt op 27 april)

HET BELGISCHE GEZONDHEIDSSYSTEEM KRAAKT

Bijna als nieuwjaarsgeschenk legde het Federaal Kenniscentrum voor de Gezondheidszorg (KCE), in samenwerking met het RIZIV en het Wetenschappelijk Instituut Volksgezondheid, met het nieuwste rapport over de Belgische gezondheidszorg de vinger op enkele pijnpunten in de zorg. Tegelijkertijd horen we weer pleidooien voor verdere besparingen in de sociale zekerheid. Begrijpe wie kan: enerzijds hebben we investeringen in de zorg nodig, anderzijds moet er gesnoeid worden...

We kunnen niet om de vaststelling heen dat maar liefst 78% van de Belgische bevolking zich in goede gezondheid voelt en best tevreden is over de gezondheidszorg, maar volgens het KCE kan het toch op heel wat vlakken beter...

Het verheugt me dat het KCE tot dezelfde vaststellingen komt die de ziekenfondsen al jarenlang verkondigen. Ziekenfondsen zijn niet alleen terugbetalingsorganen waarvan sommigen beweren dat ze overbodig zijn, maar in de onderhandelingen met de verstrekkers komen zij op voor de belangen van de patiënten en zorgen zij mee voor het in de hand houden van de uitgaven door op te treden tegen misbruiken en verspillingen. Door hun contacten met de leden en via de massa gegevens die zij verwerken hebben zij een goed beeld van de hiaten in de zorg.

Op basis van o.m. deze gegevens heeft het KCE de zorgsector in ons land bestudeerd over de periode 2008-2013 op basis van 106 indicatoren. Deze studies worden overigens uitgevoerd in verschillende EU-landen, wat een vergelijking op Europees niveau mogelijk maakt.

Zware uitdagingen

Laat ons wel wezen: onze gezondheidszorg staat voor zware uitdagingen. Niet alleen is er de vergrijzing die weliswaar het gevolg is van een hogere levensverwachting, maar ze maakt ook dat mensen langer een beroep moeten doen op gezondheidszorg. Daarnaast werden in eigen land de afgelopen decennia steeds

meer bevoegdheden overgedragen naar de Gemeenschappen.

Er is ook een gebrek aan gerieters en sommige andere specialisten. Daarom pleit ik ervoor om artsen tijdens hun universitaire opleiding al voor te bereiden op de keuze van hun latere praktijk in plaats van eerst op het einde van hun studies.

En daarbij mogen we ook niet de Europese en de internationale dimensie vergeten. We moeten met steeds meer Europese regels rekening houden die een ernstige bedreiging kunnen vormen voor de solidariteit. Zo hebben we er enkele jaren geleden, dankzij de waakzaamheid van ziekenfondsen uit verschillende landen, kunnen voor zorgen dat de zorg- en sociale diensten uit de Europese dienstenrichtlijn zijn gebleven en ze daardoor de nodige bescherming kunnen genieten tegenover commerciële bedrijven.

Geestelijke gezondheidszorg

We kunnen niet op alle alarmsignalen ingaan die het KCE vermeldt, maar één van de belangrijkste is de geestelijke gezondheidszorg, volgens mij dé uitdaging in de 21ste eeuw. Nog steeds kampen we met een hoog aantal sterfgevallen door zelfdoding en eveneens met een hoog aantal onvrijwillige opnames op psychiatrische ziekenhuisafdelingen. Beide indicatoren wijzen op een onvoldoende toegankelijkheid van de ambulante centra voor geestelijke gezondheidszorg. Dat is overigens een probleem waar ik reeds jaren op wijs.

Geert Messiaen, Secretaris-generaal van de Landsbond van Liberale Mutualiteiten

Reeds in 2000 boden de Liberale Mutualiteiten als eersten slachtofferhulp aan. Enkele jaren later kenden ze -eveneens als één van de eersten- een tussenkomst toe voor de psychologische begeleiding van jongeren en van kankerpatiënten. We ijveren er al veel langer voor dat de hulp door psychologen zou terugbetaald worden door de verplichte ziekteverzekering, maar helaas is dat nog steeds niet het geval.

We betreuren dan ook ten zeerste dat bevoegd minister Maggie De Block in november vorig jaar het fel bevochten akkoord over de erkenning voor psychotherapeuten dat onder de vorige regering tot stand was gekomen, weer ter discussie stelde. Hoewel de bedoeling het handhaven van de kwaliteit is, wordt hierdoor de terugbetaling door de ziekteverzekering nog maar eens op de lange baan geschoven.

Het heersende klimaat van ongebreidelde besparingen dreigt de fundamenten van onze gezondheidszorg aan te tasten. Wanneer steeds maar het mantra wordt ingepompt dat we 'meer moeten doen met minder', gaat men voorbij aan het morele dilemma dat het onmogelijk is om terzelfdertijd èn kwaliteitsvol èn snel èn goedkoop te werken. Stop daarom het doemdenken dat de gezondheidszorg onbetaalbaar is!

Wat wèl moet gebeuren, is dat we onze zorg meer zullen moeten heroriënteren naar chronische patiënten: verschillende ziekten die vroeger steevast dodelijk waren,

zoals kanker en diabetes, evolueren nu naar chronische ziekten. Daarbij komt dat steeds meer mensen, naarmate ze ouder worden, aan verschillende aandoeningen tegelijkertijd lijden en ze dus hulp nodig hebben van verschillende specialisten. Ook daar moeten we ons beleid op richten.

Wat men ook moge beweren, de kosten voor de gezondheidszorg liggen in België met gemiddeld 2.403 euro per persoon in 2014 niet overdreven hoog, zelfs iets lager dan het Europees gemiddelde van 2.550 euro.

De onderlinge verschillen die achter deze cijfers schuilgaan situeren zich niet zozeer tussen Vlaanderen en Wallonië – een gemiddelde Waal kostte in 2014 2.489 euro tegenover 2.460 euro voor een Vlaming en 2.260 euro voor een Brusselaar – maar wel tussen de leeftijdscategorieën: jongeren tussen 10 en 19 jaar verbruikten op jaarbasis slechts 750 euro tegenover 13.319 euro voor 90-plussers.

Het pleidooi om de ziekteverzekering te regionaliseren zal de gezondheidszorg in België er niet efficiënter op maken, wel integendeel. Ook deze boodschap verkondig ik al jaren. Niet alleen tast een regionalisering de fundamenten van de solidariteit aan, maar je hebt ook dubbel zo veel overlegorganen nodig, een nog ingewikkelder kluwen van regelgevingen en nog meer administratie.

Trouwens: als 78% van de bevolking aangeeft tevreden te zijn over de gezondheidszorg, waarom zou die dan moeten gesplitst worden?

Te weinig aandacht voor preventie

Die cijfers, zowel op Belgisch als op Europees niveau, leggen wel een ander pijnpunt bloot. Tegenover de 2.550 euro die in de hele EU per persoon per jaar wordt besteed aan curatieve gezondheidszorg staat nauwelijks 75 euro voor preventie of 0,20 euro per dag!

Gezondheidsvoorlichting en –opvoeding (GVO) door de ziekenfondsen en preventie, evenals het onderzoek naar de bedreigingen voor de volksgezondheid en naar de ongelijke toegang, behoren dan ook tot de basisfuncties van het gezondheidsbeleid. Ik ben er altijd voorstander van geweest dat alle ziekenfondsen in dit land – en zelfs over de landsgrenzen heen – in belangrijke dossiers op het vlak van preventie hun krachten zouden bundelen. Een goed preventiebeleid wordt m.i. best op federaal – en nog beter zelfs op Europees – niveau georganiseerd. De ziekenfondsen bewijzen overigens ook al op andere terreinen dat samenwerking mogelijk is.

Wat heel wat mensen niet weten, is dat de ziekenfondsen voor hun werking geresponsabiliseerd worden. Ze krijgen 10% van hun werkingskosten slechts voorwaardelijk toegekend, naarmate ze aan bepaalde kwaliteitscriteria beantwoorden. Eén van die criteria die tot 2015 in voege waren, waren precies de inspanningen die men als ziekenfonds besteedt aan GVO, dus om te voorkomen dat mensen ziek worden.

Ik vind het dan ook totaal onbegrijpelijk

dat GVO niet meer meetelt in het nieuwe evaluatiesysteem dat vanaf dit jaar in voege is getreden. Met andere woorden, blijkbaar vindt de huidige regering het niet nodig om de ziekenfondsen te ondersteunen in hun inspanningen om de mensen preventief gezond te houden!

Sociale zekerheid op school

Onze gezondheidszorg en, bij uitbreiding, onze sociale zekerheid gaat iedereen aan. Daarom pleit ik ervoor om ze op te nemen in het lessenpakket van het onderwijs. Op die manier krijg je als inwoner van dit land van jongs af aan informatie aangereikt over jouw plaats, jouw rechten en plichten binnen dit systeem. Een geïnformeerde burger is immers een weerbare burger.

Daarnaast is het belangrijk dat jongeren het systeem van onze sociale zekerheid leren kennen en hun eigen kijk op de maatschappij leren ontwikkelen. De jongeren van vandaag zullen immers de maatschappij van morgen dragen, inclusief de uitdagingen.

Voor alle duidelijkheid: mijn pleidooi voor het behoud van een performante sociale zekerheid en van de ziekenfondsen betekent geenszins dat de werking van deze laatste niet zou moeten evolueren. Door de verregaande informatisering van de ziekteverzekering verlopen steeds meer gegevensstromen digitaal en zullen tegen 2018 ook de doktersbriefjes verdwijnen. Voor de ziekenfondsen betekent dat inderdaad minder papierwerk en minder stockageruimte. Maar daar komen wel andere taken voor in de plaats. Zoals minister Maggie De Block onlangs liet verstaan – en op dat punt treed ik haar volledig bij – moeten de ‘zieken’-fondsen evolueren naar ‘gezondheids’-fondsen, die vooral bezig zijn met preventie en die mensen die ziek worden begeleiden in hun zorg. Ze krijgen een informatieve en begeleidende rol als gezondheidscoachen die de leden met raad en daad bijstaan.

Dit idee van de evolutie van het ziekenfonds naar een gezondheidsfonds heb ik reeds verkondigd in mijn recentste boek “Op uw gezondheid” (2015).

Laten we wel wezen: voor mij is de gezondheidszorg niet ‘kostelijk’, maar de mens is wel ‘kostbaar’. •

Waar is dat geld naartoe?

Sinds jaren staat ons land stevig in de Top 10 van de landen met de hoogst fiscale en para-fiscale druk. Op zich is daar niets mis mee: als dat vele geld goed wordt besteed en dus de collectieve en sociale noden van dit land degelijk worden aangepakt, dan is iedere euro die wij als burgers hebben afgestaan, de moeite waard geweest. Maar is dat wel zo?

Mark Bienstman
mbienstman@hotmail.com

Als wij de laatste jaren de vaak terechte klaagzangen horen van de meest diverse overheidsdiensten, kunnen we niets anders dan ons afvragen: waar is al dat overheidsgeld nu precies naartoe gegaan? Sedert jaren kampt het onderwijs met een schrijnend tekort aan (min of meer) “normaal” onderhouden schoolgebouwen. De toestand in onze (overbevolkte) gevangenissen wordt als middeleeuws omschreven. De gerechtelijke achterstand geraakt maar niet weggewerkt.

Kerntaken ondergefinancierd

Recent blijkt dat er nu ook heel wat gaten en/of lacunes zitten in ons nationaal veiligheidssysteem. Maw, overheidsfuncties die toch door iedereen als kerntaken van de overheid worden beschouwd, zijn duidelijk ondergefinancierd. Dat is dus (op het eerste gezicht) de paradox van de Belgische overheidsfinanciën: er is blijkbaar geld genoeg (zie het hoge beslag van de (para) fiscaliteit ten opzichte van ons Belgisch Binnenlands Product) en toch kampen bijna alle essentiële overheidsdiensten met een structureel geldgebrek.

Misschien moeten de politici toch eens kritisch durven kijken naar de ondoorzichtige (en vooral onbetaalbaar dure) bestuursstructuur die ze zelf hebben gecreëerd: ons land telt zo'n 11 miljoen inwoners (amper te vergelijken met het totaal aantal inwoners van bijv. de agglomeratie van Parijs, London, ...). Maar om deze (in mondiale termen) kleine entiteit

te besturen, heeft men in ons land zo maar even 7 regeringen nodig, met uiteraard telkens een parlement om deze regeringen te controleren. Al deze “verkozenen des volks” hebben een kantoor, medewerkers en een (prestigieuze) vergaderruimte nodig. Daarnaast zijn er nog eens 11 provincies (de 9 van vroeger waren ook al niet voldoende...) met een Bestendige Deputatie en een provincieraad (met, alweer, een navenante “hofhouding” om het geheel vlot te doen functioneren). Dan zijn er nog eens meer dan 500 gemeentes, die ook weer telkens een College van Burgemeester en Schep en hebben onder supervisie van een gemeenteraad.

Zoekende burger

En dan hebben we het nog niet over het ondoorzichtig kluwen van (lokale) intercommunales (omdat de meeste van de kleinere gemeenten niet over de nodige schaal en competenties beschikken om een aantal materies, zoals waterzuivering, nutsvoorzieningen, ... zelf te beheren). En dan hebben we het ook nog niet over het bestuurlijk kluwen van de Brusselse agglomeratie (waar een gewestregering, een halfslachtige provincialestructuur, 19 gemeentelijke baroniën, 6 politiezones, 2 gemeenschapscommissies en (godbetert...) een gemeenschappelijke gemeenschapscommissie proberen een (gemeenschappelijk? gecoördineerd?...) beleid uit te stippelen.

In al die structuren, met overlappende en vaak onduidelijke bevoegdheidsafbakeningen, wordt enorm veel geld op-

gesoupeerd. En dan spreken we nog niet over de zoekende burger die in heel dit kluwen moet proberen uit te vissen wie voor wat bevoegd is.

Als men een bedrijfsmatige doeltreffendheidsaudit zou laten uitvoeren op heel deze structuur, dan zouden de conclusies bij voorbaat al gekend zijn: de ‘overheadcost’ is buitensporig zwaar voor zo'n klein land. De versnippering van macht en bevoegdheden belet een efficiënt aanwenden van middelen. Teveel beleidsniveaus worden enkel gedreven door (lokale) electorale overwegingen (het winnen van de volgende verkiezingen is belangrijker dan het uitstippelen van een lange termijnvisie op het beter bestuur van dit land).

Dus als een eerbiedwaardige vicepremier van de federale regering aankondigt dat er bij de opmaak van de begroting 2017 zware offers zullen moeten worden gebracht, dan geloven we hem graag. Maar wij hopen dat hij vooral bedoelt dat er binnen de overheidshuishouding eindelijk werk wordt gemaakt van een (drastische) afslanking van dit doolhof aan bestuursniveaus. Provincies zouden beter volledig worden afgeschaft. Kleinere gemeenten moeten fusioneren tot entiteiten die een professioneel beheer toelaten.

Durf?

Allerlei zogenaamd “verzelfstandigde agent-schappen” (met alweer een apart bestuur en bijhorende bureaucratie) zouden beter weer binnen de normale administratie worden geïntegreerd. Daar zijn de besparingen te realiseren, daarvoor hoeft men niet direct (andermaal) in de zakken te zitten van de hardwerkende burgers of de begunstigen van (selectieve?) sociale voordelen.

Welke partij durft het eigen politiek personeel aan te pakken? •

Lucienne Stassaert 80

In februari werd Lucienne Stassaert (°1936), de schrijfster van romans en verhalen, dichteres, dramaturge, beeldend kunstenaar en pianiste voor haar tachtigste verjaardag gehuldigd in de Antwerpse Zwarte Panter.

door John Rijpens

Zij dankte met een nieuwe dichtbundel 'Zangvlucht' en bewees meteen dat op creatief bezig zijn geen leeftijd staat. 'Ik ben het leven dat geen leegte verdraagt', een bundeling van recente essays, werd haar door haar vriendenkring overhandigd.

SCHRIJVENDE VROUWEN

Waar is de tijd van haar bekende Vlaamse collegae Eugenie Boeye, Bertien Buyl, Mireille Cottenjé, Rose Gronon, Maria Jacques, Lia Timmermans, Monika Van Paemel, Carla Walschap, Chris Yperman, leven ze nog, hebben ze de tikmachine geruild voor een computer? Razend enthousiast over de pennenvruchten van schrijfsters was Lucienne Stassaert niet. We herinneren ons een briljant essay in De Vlaamse Gids van november 1972: 'Waarom schrijven vrouwen gewoonlijk slecht?'

Stassaerts proza en poëzie zijn overeenig gebleven door haar onconventioneel en experimenteel taalgebruik. Haar poëzie was aanvankelijk individualistisch, zelfs egocentrisch, soms cerebraal; 'Dood en eros' waren grondthema's:

*...In al mijn kamers breekt de duur
aan als een dooi. De dagen krimpen...
Terwijl het orgel van de wind –
een leien licht in vergezichten*

*en op het uiterste moment.
Soms komt een droom mij overstelpen:
Een lichaam als een huis van zilver.
Klimop tooit er de stilte,
de blauwte van een dood seizoen,
Dan treedt nu in. Ik keer mijn stem
Binnenste buiten – als een vel.*

De werkelijkheid wordt ervaren als een aftakelingsproces, wat minder revolte van de feministe dan de machteloze melancholie oproept. Zij debuteert in de jaren 1960 met verhalen en toneel (in een periode dat het Vlaams toneel aan bloedarmoede leed).

DEBUUT

Haar romandebuut is een merkwaardig dubbel prozaboek, 'De houtworm', de confrontatie van twee paren met de dood. Merkwaardig vonden wij nadien 'Het stenenrijk', zes verhalen waarin de doodsgedachte overheerst en waarin zij er een dossier aan toevoegde om haar methode toe te lichten! Van rond die tijd (midden jaren 1970) dateert ook haar poëziebundel 'Vergeten grens' waarin de doodsgedachte opnieuw opduikt maar waarin van de experimentele vormgeving weinig is overgebleven. 'Elixir d'Anvers' hebben wij als poëtische kennisgeving van haar emotionele bindingen en wrijvingen met 'haar' Antwerpen steeds waardevol gevonden.

Naast de dood worden in haar doorgaans poëtisch proza een typische schrijversproblematiek ontwikkeld, met name de dualiteit tussen schrijvend individu en wereld, tussen creativiteit en onmacht. Het beschreven milieu is vaak de artiestenwereld, de kroeg, een leven buiten het gewone als het ware.

De roman 'Parfait d'amour', bekroond met de 'Arkprijs van het Vrije Woord' in 1980 beantwoordt meer aan Stassaerts vorige, meer hybride verhalen en teksten.

'Met Karen: een ontmoeting in de ruimte' (1985), een roman in briefvorm, waarin eenzaamheid een sleutelbegrip is, mikt zij duidelijk op een breder lezerspubliek. Haar poëtisch feminisme vindt men dan weer terug in de rijk gevarieerde verhalenbundel 'Het zomeruur'.

AUTOBIOGRAFIE

In de autobiografische roman 'Requiem' (1987), een sleutelroman, vormt de dood van haar vader een van de hoofdmotieven. Hierin legt ze ook de drijfveren van haar auteurschap bloot. Merkwaardig is verder de roman 'De lichtvoetige amazone, het geheime leven van Aphra Behn' (2000), gebaseerd op de figuur van de zeventiende eeuwse Engelse schrijfster Aphra Behn, de eerste beroepsschrijfster! •

Miss Waterpolo

Gemengd sporten wordt afgevoerd. Een mini-miss verkiezing wordt ingevoerd. Het zijn geen krantenkoppen uit de jaren '50 in onze contreien, noch uit de hedendaagse perssprokkels van een ver land. Het is 2016 en het is Belgisch.

De Koninklijke Belgische Zwembond kondigde onlangs aan te stoppen met gemengde waterpoloteams. Het gevolg van die beslissing is dat meisjes tussen 12 en 17 jaar niet meer kunnen deelnemen aan waterpolowedstrijden. Op dezelfde dag stond in de krant dat er dit jaar een Miss België voor kinderen komt, met grote finale op 21 juli. Dit was in april, maar niet op 1 april, helaas.

#WTF

Het is nog maar pas dat de Canadese regering triomfantelijke hashtags de wereld in stuurde: #cabinetsfullofwomen #becauseits2015 – ze schepten daarmee op dat hun regeringsvorming 'vanzelfsprekend' een gelijk aantal mannen en vrouwen minister had gemaakt. In datzelfde jaar steunden we hier in Vlaanderen volmondig en evenzeer #omdat2015 is de acties van Darya Safai die aanklaagt dat een stadionverbod voor sportminnende vrouwen in Iran een schending van mensenrechten is. Laten we Darya vooral vragen ook de Belgische kwalijke praktijken aan de kaak te stellen.

Klachten

Vld'ers Ann Brussel en Lionel Bajart reageerden alvast onmiddellijk over het waterpolo, waar ze schending van de anti-discriminatiewetgeving vermoeden. Inmiddels werden bij het Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen een 30-tal klachten gedeponereerd van mensen die dit ook vermoeden, vooral ouders van 'gedupeerde' meisjes. Ook bij de

Genderkamer van de Vlaamse Ombudsdienst kwamen reacties binnen. Ondertussen loopt er ook een internetpetitie.

De Zwembond verklaart zijn beslissing met een verzekeringsrisico. Ethias heeft aan de Franstalige federatie laten weten dat zij wel degelijk sportgerelateerde ongevallen van gemengde sport verzekert, echter dat eventuele klachten wegens seksueel ongewenst gedrag niet in deze verzekering opgenomen is.

Voor u en mij zal de reactie zijn: so what? Pakweg Willemsfonds of vrouwenbeweging zullen van hun verzekeraar toch ook horen dat schadeclaims van deze orde niet mee in het pakket zitten?

De Waalse Zwembond baseerde zich echter op een voorzichtig verzekeringszinnetje om het gemengde karakter van jongeren waterpolo af te schaffen. En de overkoepelende Belgische bond neemt dat dan maar over, omdat, in hun woorden 'wij een maatregel (gemengd sporten) niet tegen de wil van één van de regionale federaties kunnen opdringen op nationaal niveau'.

Autonomie

"Sportfederaties hebben veel autonomie", zegt Lionel Bajart, lid van de commissie sport in het Vlaams Parlement. "maar deze beslissing houdt geen steek. Het volledige Vlaamse sportbeleid is erop gericht zo inclusief mogelijk te zijn en iedereen aan het sporten te krijgen. Hiermee plaatst de Zwembond zich daar zonder meer helemaal buiten." De bond straft Vlaanderen méé voor een Waalse kramp. Hetgeen stemmen doet opgaan om het probleem dan 'in Vlaanderen'

op te lossen. Toch wil men liever de Belgische bond doen terugkomen op zijn beslissing. Uit principe liefst. Met wettelijk argument als het moet.

Er zijn heel wat andere sporten, zelfs ruwe, die wel gemengd gespeeld worden – korfbal, voetbal, rugby. Het "risico" van 'bepotelen' wordt daar niet aangehaald. Hopelijk raken zij daardoor niet ook in paniek, want het is echt niet wenselijk om meisjes die men het slachtofferschap van grensoverschrijdend seksueel gedrag toedicht, tot andersoortig slachtoffer te maken door hen uit te sluiten van hun sport. Dat is minstens een achterhaalde visie op gender én sport. Het is een cliché dat meisjes tegen 'ruwheid' beschermd moeten worden, en eveneens belachelijk te denken dat zij in een omgeving die vrij is van lichamelijke, bijvoorbeeld in de klas, gevrijwaard zijn van ongewenste intimiteiten. Zullen we dan misschien ook het gemengde onderwijs afschaffen?

Inderdaad blijft er vooral hangen dat jongens en meisjes samen laten sporten een gevaarlijke bezigheid is, waardoor nog steeds volgens Brussel "zowel meisjes als jongens door de Zwembond onheus behandeld worden".

Tiens, en het bepotelingsrisico van die kleine Miss-jes, hoe zouden ze dat verzekeren? (wordt vervolgd...) •

(*) Mao zei dat vrouwen de helft van de hemel op hun schouders dragen. De Liberale Vrouwen is het eerder om de wereld te doen. Hoe dan ook: een column van Aviva Dierckx over die bepaalde kijkt op de wereld.